

**SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEGO
SYMPOZJUM NAUKOWEGO
zorganizowanego w Łomży 23 października 2008 roku
„190 ROCZNICA POWSTANIA
DIECEZJI SEJNEŃSKIEJ”**

W dniu 23 października 2008 roku odbyła się w Łomży, w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego przy placu Papieża Jana Pawła II 1, międzynarodowa sesja naukowa z okazji 190-lecia powstania diecezji sejneńskiej. Organizatorami sesji był Wydział Teologiczny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Rektorat Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży.

Wszystkich przybyłych gości i uczestników konferencji w imieniu organizatorów przywitał ks. dr Wojciech Nowacki, rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży. Prowadzeniem konferencji zajął się ks. dr Józef Łupiński, wykładowca na obu uczelniach, które zorganizowały symposium. Wprowadził zebranych w tematykę konferencji, raz jeszcze serdecznie witając gości w językach włoskim i litewskim.

Pierwszy referat, nawiązujący wprost do tematu konferencji, wygłosił ks. prof. Witold Jemielity. Nakreślił on okoliczności, które doprowadziły do powstania diecezji sejneńskiej. Posłużył się jej mapą z 1818 roku. Dzięki temu łatwiej było zapoznać się ze złożonym procesem tworzenia diecezji sejneńskiej, gdyż powstała ona z części aż czterech diecezji: żmudzkiej, wileńskiej, płockiej i łuckiej.

Kolejne dwa referaty wygłosili goście z Litwy. Diecezja sejneńska, na skutek zaistniałych zmian politycznych po zakończeniu I wojny światowej, została bowiem podzielona na dwie części: polską i litewską. Ksiądz prof. Kestutis Žemaitis z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie przygotował odczyt dotyczący osoby biskupa Józefa Hollaka, dziewiętnastowiecznego apostoła Polski i Litwy. Kapłan ten pochodzący z Litwy, wykształcony został w Polsce, przez większość swego kapłaństwa pracował w Warszawie, gdzie był proboszczem, a nawet kandydatem na arcybiskupa Warszawy. Po przejściu na emeryturę wrócił na Litwę, gdzie został biskupem pomocniczym diecezji sejneńskiej. Zamieszkał w Wilkowyszkach. Dał się poznać jako gorliwy i świętobliwy kapłan i pasterz.

Przybliżenie postaci tego niezwykłego duszpasterza było możliwe również dzięki temu, iż referat został przygotowany po polsku. Odczytał go proboszcz z Mariampola na Litwie, marianin.

Kolejne mówczynie, członkinie Instytutu Kultury, Filozofii i Sztuki z Wilna: dr Regimanta Stankieviciene i dr Dalia Vasiliuniene, zapoznały słuchaczy z ob-

razami artystów polskich XIX wieku, znajdującymi się w kościołach północnej części diecezji sejneńskiej, obecnie diecezji wilkowskiej na Litwie. Okazało się, iż na terenie współczesnej Litwy znajduje się około 50 sakralnych obrazów autorstwa 18 znanych polskich malarzy z II połowy XIX wieku i początku XX wieku. Zdobią one świątynie litewskie, ale są śladem związków kulturowych i artystycznych między oboma krajami.

W drugiej części obrad, która odbyła się po krótkiej przerwie na kawę, głos zabrał ks. dr Fabio Tonizzi ze Studium Generale Marcianum, z Wenecji we Włoszech. Wygłosił interesujący referat o upadku Rzeczypospolitej i Republiki Weneckiej w końcu XVIII wieku. Dzięki bardzo dobremu tłumaczeniu ks. Józefa Łupińskiego tekst referatu był zrozumiały dla wszystkich słuchaczy. Prelegent swą wypowiedź oparł na materiałach archiwalnych, kartach pocztowych przesyłanych z terenu Polski i Rosji. Skorzystał bowiem z korespondencji Zampiero Grimaniego, ambasadora weneckiego z Warszawy, Petersburga i Wiednia, który był naocznym świadkiem nie tylko rozbiorów Polski, ale również swego ojczystego kraju – Republiki Weneckiej, między Francją a Austrią.

Dwa ostatnie referaty wygłoszone przez kapłanów pochodzących z terenów dawnej diecezji sejneńskiej dotyczyły bezpośrednio jej dziejów.

Ksiądz dr hab. Wojciech Guzewicz z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego wygłosił odczyt o Związku Katolickim w diecezji sejneńskiej, czyli augustowskiej w I połowie XX wieku. Ukazał czynną działalność katolików świeckich i osób duchownych na polu życia religijnego, ale i społecznego.

Ksiądz dr Józef Łupiński, główny organizator całego sympozjum, wygłosił referat o biskupach diecezji wigierskiej i sejneńskiej na podstawie źródła, jakim było *Opisanie Kościoła Sejneńskiego* autorstwa ks. Stanisława Jamiołkowskiego. Ksiądz Łupiński zabrał również głos na zakończenie sympozjum podsumowując jego przebieg, dyskusję i osiągnięte cele.

Warto zauważyć, iż zaproszeni prelegenci korzystali ze współczesnych środków multimedialnych – z rzutnika multimedialnego, dzięki którym teksty referatów były ubogacone obrazem. Szczególnie wartościowe były slajdy ze zdjęciami obrazów polskich artystów, dzięki czemu wykład dr Regimanty Stankiewicz i dr Dalii Vasiliuniene był nadzwyczaj interesujący. Podobnie zobrazowane były wystąpienia ks. Jemielitego, ks. Żemaitisa i ks. Guzewicza.

Niewątpliwie udział w sympozjum naukowym z okazji 190. rocznicy powstania diecezji sejneńskiej pozwolił lepiej poznać dzieje tej jednostki administracji kościelnej na ziemiach polskich. O tyle ciekawe, iż czas jej istnienia przypadł w większości na okres rozbiorów, czyli lata niewoli narodowej.

Ks. Adam Szot
AWSD w Białymstoku